

Semja um sáttmálan

Tað er sjálvsagt, at Føroya fiskimenn sum skjótast fáa at vita um tað, sum fram er farið í hesum máli:

Avgerandi er, at 24 ára gamli klovningur føroysku fiskara millum nú er samanrunnin, og at nú bert er eitt fiskimannafelag, ein stjórn og limurin ein — hin føroyski fiskimaðurin. Tað, sum er út yvir hetta, er av tí illa.

Treytirnar fyri samanrenningini eru ikki uppfyltar enn — og tað er harmiligt —, men vit vilja royna sum longest. So ómetiligan týðning, sum ein slík samanrenning hevur, kunnu vit ikki annað enn vóna, at stjórnin kennur ábyrgd sína og setur privatar kenslur til síðis — tí stundin er komin til at hevja stætt okkara. Vit megu til arbeiðis — tryggja samanholdið, og reka allan passivitæt á dyr — allir eiga at fylkjast, áhugi má skapast fyri felagskapinum — sum eisini má útbýggjast.

Vegur má finnast til upplýsandi leiðir, til informasjón, til betri kontakt millum limir og stjórn til trygd fyri heildina — og soleiðis til betri sáttmálaviðurskipti — til rúmligari livikor — til ljósari og lukkuligari tíðir fyri fiskimannaheimini eins og fyri Føroyar, land okkara, tí sum heimini eru, so landið verður.

Tíðan verri kunnu vit ikki kalla tey nú vunnna sáttmálaframstíg stór — so stutt eru vit komnir, at enn størri framstíg krevjast, og long er leiðin. Vit eru ikki slopnir undan NETTO enn, hóast uppskot okkara var fullfíggið bruttosáttmáli við 60% í frittíðarløn; men framstíg blivu gjørd, sum:

at fyri gummibeitur á snelluveiðu er ikki loyvdur frádráttur,

at (viðvíkjandi útgerð til skip) útsöluprísir verður broyttur til heilsuluprís,

at fiskimaðurin aldri skal fáa rokning fyri at fara til skips.

Í sildasáttmálanum (gr. 15) A. 1 salt (hægst 26 kg) pr. fiskapakkkaða tunnu, og útroiðslurnar úr veiðuskipi til farmaskip avmarkað til 3,25 kr + galdandi pristal, í lotun 11,05 kr.

Í sáttmálanum fyri trolarar á saltfiskaveiði (gr. 16 A) var prosentíð broytt frá 33 $\frac{1}{3}$ til 34, og síðan varð manningartalið avmarkað í mun til stöddina á skipunum og tað, sum vanligt varð brúkt av manning áður 1957, t. d.:

Skálalberg 800—1000 brt. 45 menn, Gullberg—Fiskanes (olju-fýrdir) 750—800 tons 42 menn,

J. E. Thomsen (Diesel) 700—800 t, 42 menn, Fonsdal (Diesel) 500—700 t, 42 menn, Sjørðarberg—Kallsevi (oljukyndir) 600—750 t, 36 menn, J. Patursson (oljukyndur) 32 menn, og trolarar upp til 500 t, 30 menn.

Í grein 16 B (trolarar á ísfiskaveiði) bleiv aftaná annað stykki sett: Tá ið selt verður fyri minni enn 9000 stp., við trolarum yvir 500 brt., fáa:

Dekkarar, kyndarar og kokkar 0,55% hvør.

Kokkadreingir 0,30% hvør.

Útvarpið

Útvarpsskráin fyri komandi viku:

Leygarkvöldið 18. jan.: Sumbingar dansa.

Sunnudagin 19. jan. kl. 9.00—10.00: Endursendingar.
Kl. 13.30—14.30: Kvøðuljómar.
Kl. 16.00—17.00: Victor Danielsen talar.

Mánakvöldið 20. jan.: Samroða við Jóan Magnus í Andrasstovu á Eiði.

Týskvöldið 21. jan.: Pinocechio endar.

Mikukvöldið 22. jan.: Samroða við Tummas Nygaard um studentaskúlan.

Hóskvöldið 23. jan.: Upplæstur.

Fríggjakvöldið 24. jan. Alfred Dahl syngur.

Leygarkvöldið 25. jan.: Næmingarnir á lærarskúlanum hava kvøldskemtan.

Og undir 500 brt.:

Dekkarar, kyndarar og kokkar 0,65% hvør.

Kokkadreingir 0,35% hvør.

Og tá selt verður fyri meira enn 9000 stp.:

Dekkarar, kyndarar og kokkar 0,10% eyka hvør.

Kokkadreingir 0,05% eyka hvør.

Annars blivu í angildasáttmálanum tær 27 kr. broyttar til 30 kr.

Hetta er alt treytað av, at lönjavnung og prísfskoyti aftur bleiv sett í gildi, og verður galdandi so leingi hesin sáttmáli verður galdandi.

Longri komu vit ikki á friðarlígan hátt.

Viðvíkjandi íslandsáttmálanum er tað at siga, at lyftir eru givin um at hýran skal kunna heimflytast, so hvørt uppperð og yvirförluoyvi fyriliggur, og annars 1800 ísl. kr. pr. mánað; men nøkur verulig trygd er ikki fingin, og sama er við eftirstöðunum, lyftini eru bara: skjótast gjørligt.

Men vónandi verður hin einstaki fiskimaðurin ágrýtin at krevja fullnaðaravrokning og vissa seg um, at tann peningur, sum heim skal flytast, verður sendur Landssambandinum við neyðturviligum skjølum. Samdir vóru vit ikki um henda sáttmála, og betri hevði tað verið, um felagið hevði mann í Reykjavík, sum kravt kundi regluliga yvirførlu og var til leiðbeiningar fyri fiskimenninar; men nú má hetta standa roynd sína.

Vit skiljast so, starvsbrøður, og fara hvør í sína eitt — tað er lutur okkara; men um Harrin vil, so mótast vit í heyst og kunnu tá meta og kanna úrslit ársins.

Má fongur tykkara geva góða úrtøku.

Karl Jespersen.

verða skattaðir eftir teirri gomlu skattalógini frá 1923. Henda teirra skattainntøka verður so aftur legd til grund fyri lögtingsskattin eftir skattalógini hjá lögtinginum fyri hvørt ár.

Eftir skattalógini frá 1923 kann kommunala álíkaingarvaldið hækka skattainntøkuna hjá einum borgara við 40 pst. ella lækka hana við 70 pst., eftirsum tað heldur umstøðurnar vera hjá ávarðandi borgara. Fyri at henda hækkingin og lækkingin ikki skal fara fram eftir fommum, hava kommunurnar gjørt sær skattaskema fyri inntøkuhæddirnar, soleiðis at hin størsta hækkingin skal vera við størri inntøku, men har verður tó sett eitt vist inntøkumark fyri 40 pst. hækking, t.d. 15.000 kr. Allir borgarar, sum hava størri skattainntøkur, fáa bert 40 pst. hækking. Ávíkavist verða teir tá betri fyri, sum koma upp um hetta markið, um yvirgongdin her ikki verður útlíkað í lögtings-skatti. Væl hava teir hægri lögtingsskatt, sum hava størri inntøkur, men ikki er lögtingsins skattalóg gjørd sambært ójavnari í kommunalari skattahækking. Harafturat kemur, at hitt sonevnda sjúkarakassamarkið av lögtinginum júst er lagt á einum staði, har hin kommunala skattahækkingin er farin at virka.

Kommunalu skattaskemaini eru vanliga býtt í 3 reð. Hægsta reð í skatti á lægri skattainntøkum er fyri leysar persónar, næsthægsta reð er fyri hjún við ongum børnum, og lægsta reð er fyri hjún við børnum. Öll trý reðini mótast tó í einum tali, t.d. 15.000 kr., har tey fáa full 40 pst. legd afturat inntøku síni. Tá ið inntøkurnar eru fastlagdar, eru vanligir borgarar bert skemaborgarar í skattanevndum. Eru einstakir borgarar serliga illa fyri, til domis við vanlukku, kunnu teir fáa lægri skatt eftir 70 pst. regluni. Annars gongur alt eftir skema.

Okkara líkningarmenn sita eisini fastir — ella halda seg — í skemasáðlinum. Lærtingur, sum er yvir 15 ár og fær nøkur oyru frá meistara sínum, verður skattaður eftir skattaskema av teimum, meðan foreldur hansara mega geva honum undirhald. Eldri maður, sum er farin úr vinnu, men sum kortini hevur nakrar krónur í inntøku, verður sum aðrir settur í skatt eftir skema. Foreldur, sum geva læringi undirhald, fáa ongan skattaletta fyri tað — drongurin er jú yvir 15 ár. Tað skal bert meira til at halda hann við klæði og kost nú.

Tveir borgarar, sum hava heim, eiga t.d. báðir tilsamans onga peningagagn, men annar eigur tó —

SKATTALÓG OG SKATTASKÁLI

Lógin um kommunuskatt í Føroyum er so gomul sum av 12. mars 1923, og síðan tað hava vit havt hin seinra heimsbardagan, sum á mangan hátt kollrendi olli ognar- og inntøkuviðurskipti okkara. Føroyskur kommunuskattur verður tó enn ásettur út frá somu sjónarmiðum. Hesi síðstu 35 árin eru vit ikki fərkaðir úr stað.

Uppskot hava tó verið frammi um at fáa okkara kommunalu lóg-gávu broytta, soleiðis sum tíðin krevur; men olli tiltøk eru stöðgað av lögtingsins ráðandi meiráluta, sum altið, tá ið saman á kemur, hevur víst seg at vera afturhaldandi.

Fyrsta landsstýrið okkara tók sær um reiggj at royna at fáa hesa

skattalóggávu broytta og fœkk tessvegna við sakkønnum monnum til hjálpar gjørt eitt uppskot til nýggja kommunala skattalóg.

Hetta uppskotið fœkk lögtingið síðan til viðgerðar, og hóast tað nú brátt eru gingin 10 ár, hevur nærsagt ikki grælað í tinginum um hesi viðurskipti — í hvørt fall ikki av álvara.

Tað lögting og landsstýri, sum tók við í 1950, hevur einki viljað gjørt okkara skattalóggávu til bata. Hetta stýrið okkara hevur bert gjørt skattaviðurskiptini lagaligari fyri vinnumenn við stórum inntøkum og virkjum aftan fyri seg, meðan allir vanligir borgarar, serliga lantakarar ella teir, hvørs inntøka fellur í avrokningum, strangliga